

Profesionālo izglītības iestāžu pedagogi apgūst MOODLE vidi

ITK VĪTA PĻAŅĪNA

Latvijas Universitātes (LU) īstenotais projekts „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārīgājošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana” savu darbību uzsācis visā Latvijā, un šobrīd, tā realizācijas sākumposmā, profesionālās pilnveides programmu „E-mācību vides MOODLE izmantošana pedagogiskajā procesā” apguvušas vairākas pedagogu grupas Daugavpilī, Liepājā un Rēzeknē. Savukārt Rīgas, Ogres, Smiltenes, Kuldīgas, Saldus, Alsīvķu un vēl citu profesionālo izglītības iestāžu pedagogi šo kursu sāks apgūt tikai tagad – septembrī.

Prasmes pilnveidojuši aptuveni 390 profesionālās izglītības pedagogi

Projekta vadītāja Rita Ābele informēja, ka šobrīd savu profesionālo kompetenci informācijas komunikāciju tehnoloģiju (IKT) pilnveidošanā un mācīšanās vadības sistēmas MOODLE ieviešanā uzlabojuši aptuveni 390 pedagogi no 32 profesionālās izglītības iestādēm: Daugavpilī – 90, Rēzeknē – 120, bet Liepājā – 90 skolotāji. „Kursi tiek organizēti pa reģioniem, lai skolotājiem būtu pēc iespējas ērtāk nokļūt mācību vietā. Tā kā profesionālās pilnveides programmas saturiski saistītas ar datoru lietošanu tālākizglītības kursu procesā, tad grupas komplektētas vidēji 15 cilvēku sastāvā. Katra kursu klausītāja rīcībā ir izstrādātais mācību jeb atbalsta materiāls, kas dod iespēju pedagogiem apgūt e-kursa veidošanas pamatus, uzsākt e-kursa izstrādi atbilstošajam mācību priekšmetam un lietot to mācību procesā. Kursu rezultātā pedagogi pilnveidos prasmes mūsdienu, inovatīvu pedagogisko mežoņu izmantošanā,” stāsta R. Ābele.

Tā kā tālākizglītības kursi tiek organizēti skolēnu brīvlaikos un sestdienās, lai netraucētu pedagogisko procesu izglītības iestādēs, R. Ābele atzīst, ka to realizēšanai atbilstīgi visai mērķgrupai nepieciešams samērā ilgs laiks un kursu veiksmīgu norisi nodrošina pašu projektā iesaistīto pedagogu un profesionālo izglītības iestāžu vadības ieteesētība.

Kursus atzīst par vajadzīgiem

Projekta sadarbības augstskolu koordinatore – Zita Vanaga no Daugavpils universitātes (DU), Velta Ļubkina no Rēzeknes augstskolas (RA) un Nina Petrauska no Liepājas universitātes – veic organizatorisko darbu kursu nodrošināšanai savos reģionos. V.

Ļubkina pedagogu atsaucību vērtē kā ļoti lielu, jo paredzēto 15 grupas dalībnieku vietā vidēji bijuši 18–19 skolotāji. Augustā kursi MOODLE vides iepazīšanai notikuši 128 dalībniekiem, kuri galvenokārt bija vispārīgājošo priekšmetu pedagogi no Rēzeknes Profesionālās vidusskolas, Malnavas koledžas, Rānkas arodvidusskolas (AVS), Ērgļu, Barkavas, Jaunaglonas AVS un citām Latgales un Vidzemes austrumu daļas profesionālajām izglītības iestādēm. „Uzskatu, ka kursi noritējuši ļoti veiksmīgi, saņemtas ārkārtīgi daudz pozitīvas atsauksmes – gan par kursu organizētājiem, gan to vadītājiem, piemēram, Rēzeknes augstskolas pasnie-

ds pasniedzēja no Cēsu Profesionālās vidusskolas, atzīst, ka ieskatam, kā programma strādā, kursi noderejuši ļoti. Taču, lai domātu par programmas ieviešanu skolā, darbam ar to būtu jāamāca visi pedagogi. „Vispārīgājošo priekšmetu pasniedzēji skolā nav vienīgi skolotāji. Mazliet apdalīti šajā sakarā ir speciālo priekšmetu pasniedzēji, kam nebija iespējas apgūt darbu MOODLE vidē. Kopumā ņemot, bija interesanti. Tā kā pati esmu informātikas skolotāja, tad darbs ar informācijas tehnoloģijām man šķiet loģisks un saprotams, taču pedagogiem, kas ir gados vecāki vai kuru pasniedzamais priekšmets nav saistīts ar tehnoloģijām, bija mazliet sarežģītāk, bet izpratni par programmu viņi guva.” G. Sīčeva, kas ir arī Cēsu Profesionālās vidusskolas mācību daļas vadītāja, atzīst, ka nākotnē, ja pāries uz darbu MOODLE vidē, skolotājiem būs ļoti daudz laika jāvelta savai darba pārorganizēšanai, jo visām tēmām būtu jāsatgata elektroniskie materiāli. „Jauni iespaidi gūti viennozīmīgi. Arī idejas, kā varētu savādāk veidot mācību darbu bez MOODLE vides.”

MOODLE vide noderīga arī skolās vadītāji

RTU Liepājas filiāles profesionālās vidusskolas direktora vietniece mācību darbā Edīte Virga kurss apgūto programmu vērtē kā ļoti noderīgu un akcentē to pašu problēmu, kas sagaidāma visās profesionālās izglītības iestādēs – visu pedagogu apmācīšanu un visu mācību tēmu sagatavošanu elektroniski. „Programma ir vērtīga un atvieglō ne tikai pedagogu mācību darbu. Arī man kā direktora vietniecei vieglāk būtu apkopot datus par pedagogiem – kaut vai sānāksmju, pasākumu apmeklējumu, dokumentu nodošanas laikus. Tāpat man šķiet ļoti vērtīgas iespējas, ko piedāvā vērtēšanas sistēma TESTS – vērtēt var gan ballēs, gan punktos, gan procentos. Bērni var pildīt testus, gan atbildot ar saviem vārdiem, gan „jā”, „nē”. Interesanti, ka skolēniem, pildot vienu testa variantu, piemēram, atbildot nepareizi, nav iespējas doties uz nākamo jautājumu, bet gan domāt uzdevuma atbildi tik ilgi, kamēr izprot to un atbild pareizi.”

Iespējas, jau aprīlī Liepājas Būvamatniecības vidusskola, Liepājas tūrisma un tekstilāiles profesionālā vidusskola tiks apvienotas, izveidojot Valsts tehnikumu, kurā varētu apgūt dažādas programmas izglītības programmas vienkopus. Kā minēja E. Virga, jaunajā izglītības iestādē MOODLE kolēģiem no citām skolām, sadarbību ar lektoriem un iespēju iegūtās zināšanas izmantot darbā. Daļai pedagogu vēl arvien ir vajās priekšzināšanas datoru lietošanā, tāpēc viņi projekta ietvaros piedāvātais 18 stundu MOODLE kursu bija tikai neliels sākums viņu darbībai e-vidē.” vērtē Rēzeknes augstskolas Personības socializācijas pētījumu institūta direktore V. Ļubkina.

Sistēma nodrošinās pedagogiem iespēju izmantot gan vairāk nekā 5000 gatavus uzdevumus un 180 uzdevumu kompleksus, gan pievienot sistēmai jaunus uzdevumus un uzdevumu kompleksus, gan kombinēt savus uzdevumus ar sistēmas piedāvātajiem, kā arī veikt izglītojamo sniegumu analīzi dažādos griezumos uzreiz pēc darba izpildes.

Zita Vanaga, projekta koordinatore no DU, informēja, ka kursi realizēti 12 grupām. Datorprasmes pilnveidošanu dažādu vispārīgājošo priekšmetu pedagogi no Latgales, Zemgales un Vidzemes novada profesionālajām skolām – kopumā 157 skolotāji. „Kursu klausītāju atsauksmes ir pozitīvas. Viennozīmīgi – to sekmēja arī LU projekta darba grupas atbalsts. Un pedagogi tiešām ar nepacietību gaida projektā piedāvāto aktivitāšu turpinājumu, jo gūtās zināšanas un atziņas viņus ierosināja, iedrošināja jauniem plāniem, jauniem darbiem savā pedagogiskajā ikdienā,” atzīst projekta koordinatore.

Augustā Liepājā organizētajos kursos piedalījās 70 pedagogi no Rīgas Tehniskās universitātes Liepājas filiāles profesionālās vidusskolas, Liepājas tūrisma un tekstilāiles skolā, Liepājas jūrniecības ko-

programmu būs ļoti noderīga, jo aizstās daļēju mācību grāmatu iegādi un skolēnus mudinās mājadarbus pildīt klasē. „Es domāju, ka programma, kas ļauj strādāt klasē uz viena datora var vērot katru skolēna darbību tiešsaistē – bērnu disciplīnēs un rosinās izpildīt mājas uzdevumus skolā.”

TESTS – informātikas zināšanu pārbaudītājs

Zināšanu automatizētās novērtēšanas un pašpārbaudes sistēmas TESTS eksperte Inīta Vrublevska skaidro, ka programma tiek veidota kā atbalsta sistēma gan profesionālās izglītības iestāžu audzēkņiem, gan pedagogiem. TESTS piedāvā ne tikai tradicionālu testu veidošanu, bet arī daudzus citus pārbaudes darbu veidošanas veidus un pārņemienus. „Sistēmas unikālitate izpaužas apstākļi, ka tā dod iespēju pārbaudīt izglītojamo zināšanas, iemaņas un prasmes darbā ar datoru un biroja lietotnēm neatkarīgi no tās versijas, izpildot konkrētas darbības reālajā vidē pie sava datora. Sistēma TESTS būs darbināma gan Microsoft Windows, gan Linux vidēs un izmantojama visos mācību priekšmetos. Līdz ar to pedagogiem, kuri māca, un audzēkņiem, kuri apgūst mācību priekšmetu „Informātikā”, ir radīts vēl nebijis rīks, kas palīdz apgūt, pārbaudīt un izvērtēt zināšanas, iemaņas un prasmes darbā ar datoru un biroja lietotnēm. Šobrīd ir izstrādāts sistēmas projekts un realizēta tā 1. un 2. kārtā – izstrādāts sistēmas kodols Linux vidē un realizētas 100 praktisko iemaņu un 100 praktisko iemaņu un prasību pārbaudes funkcijas darbam ar biroja lietotņu pakotni OpenOffice. Pašlaik sistēmu jau pilnā apjomā var lietot Microsoft Windows vidē un iespējams pārbaudīt izglītojamo zināšanas, iemaņas un prasmes darbā ar Microsoft Windows un biroja lietotņu pakotni Microsoft Office. Pēc sistēmas 3. un 4. kārtas pabeigšanas analoga funkcionalitāte tiks nodrošināta Linux vidē un biroja lietotņu pakotnei OpenOffice.

Sistēma nodrošinās iespēju pedagogiem gan izmantot vairāk nekā 5000 gatavu uzdevumu un 180 uzdevumu kompleksu, gan pievienot sistēmai jaunus uzdevumus un uzdevumu kompleksus, gan kombinēt savus uzdevumus ar sistēmas piedāvātajiem, kā arī veikt izglītojamo sniegumu analīzi dažādos griezumos uzreiz pēc darba izpildes. Jaunās iespējas ļaus pedagogiem jebkurā mācību procesa brīdī veikt nepieciešamās korekcijas, lai efektīvāku un

pilnveidotu uzdevumus. I. Vrublevska uzsver, ka sistēma TESTS nodrošina skolēnu pārvaldību, vēsturisko datu uzglabāšanu un datu eksportu, kas dod iespēju tos pēc tam apstrādāt citas sistēmās pēc vajadzības. „Izstrādājot sistēmu, vislielākā uzmanība ir pievērsta gala lietotāju vēlmēm, vajadzības un sistēmas lietošanas vienkāršībai un ērtumam. Pildot pārbaudes darbu, skolēns nejut būtiskas atšķirības starp tradicionālajām metodēm un automatizēto pārbaudes sistēmu, izņemot to, ka uzreiz pēc darba izpildes var uzziņāt sava darba rezultātus un norādes par pieļautajām kļūdām.”

Izstrādātas divas profesionālās pilnveides programmas

Projekta aktivitātes „Atbalsta materiālu izstrāde mācībā priekšmeta specifiskās kompetences un pedagogu vispārējās kompetences pilnveidošanai” īstenošanai ir nošlēgti līgumi ar 136 autoriem no LU, DU, RA un visās paretzētājās mācību priekšmetu darba grupās – latviešu valodā un literatūrā, informātikā, matemātikā, fizikā, ķīmijā, vēsturē, biologijā, biznesa pamatos un ekonomikā, kultūroloģijā; darbs ir saplanots, un no maija uzsākta mācību jeb atbalsta materiālu izstrāde.

Kā plānots, pirmie savu darbu beidza mācīšanās vadības sistēmas MOODLE darba grupas autori, kuri strādāja ar materiāliem, kas ir nepieciešami projekta mērķgrupas – profesionālo izglītības iestāžu vispārīgājošo mācību priekšmetu pedagogu – ievadīšanai e-vidēs MOODLE iespēju izmantošanai pedagogiskajā procesā. Šī darba grupa ir izveidojusi ar Izglītības un zinātnes ministriju tības un zinātnes ministriju (IZM) saskaņotas profesionālās pilnveides programmas „E-mācību kursa veidošana MOODLE vidē” un „IT pamatprasmi pilnveidošanai”, kas tiek piedāvāta pedagogiem, kuriem līdzšinējās prasmes IKT jomā ir jāpilnveido, lai veiksmīgi strādātu MOODLE vidē. Katra no programmām tiek realizēta 18 akadēmiskos stundu apjomā. Projekta vadītāja Rita Ābele informēja, ka šā gada nogalē lecerēts uzsākt profesionālās pilnveides programmu vispārējās kompetences pilnveidošanai. „Tā ietvers sevi jaunākās atziņas vides izglītībā, pedagogijā, psiholoģijā, raksturojojo darba specifiku multikulturālā vidē, attīstot spēju pielāgoties jaunai situācijai, sekmējot informācijas iespēju izmantošanu.” Kopumā projektā plānots izglīt 900 pedagogu. ■